

3. ОБХВАТ И ЕДИНИЦА НА НАБЛЮДЕНИЕТО

В извадката на наблюдение на семейните бюджети са представени всички обществени категории семейства – на работници, служещи, кооперирани занаятчии, кооперирани селяни, еднолични селски стопани, частни занаятчии, лица със свободни професии и др. Също така в извадката са представени всички типове семейства както едночленни, така и многочленни.

Единица на наблюдението и класификационната единица е семейството /домакинството/.

Под семейство /домакинство/ се разбира:

- а/ едно лице, което живее самостоятелно и има свой бюджет;
- б/ група лица, които живеят заедно в едно жилище /квартира/, имат общ бюджет и имат роднински връзки помежду си. В случая семейството се разглежда не като демографска единица, а като потребителна единица, чрез която се задоволяват всички или по-голяма част от потребностите на членовете му.

Отнасянето на семействата към определена обществена група се извършва на основание социалната принадлежност на главата на семейството, т.е. цялото семейство се отнася към оная обществена група, към която е причислен главата на семейството. Причисляването на главата на семейството към определена обществена група е извършено в съответствие с утвърдената класификация на обществените групи на населението в нашата страна.

Отнасянето на семействата към отделни обществени групи е извършено след като е направен подбора, а не предварително, тъй като приложеният метод на подбор на семействата позволява в извадката да бъдат представени отделните обществени групи семейства в такава пропорция, каквато те имат в генералната съвкупност.

Към семействата на работници са отнесени онези семейства, главите на които са звети като работници и кооперирани занаятчии във всички отрасли на народното стопанство.

Към семействата на служещи са отнесени онези семейства, главите на които са звети като служещи и ИТР във всички отрасли на народното стопанство и административно-управленческият апарат.

Към семействата на кооперирани селяни са отнесени онези семейства, главите на които са звети в ТКЗС и са членове на ТКЗС.

Към обществената група "други" са отнесени семействата, главите на които са некооперирани селяни, частни занаятчии, лица със свободни професии, частни търговци и др.

Семействата, главите на които са пенсионери, са отнесени към обществената група, която са имали преди получаването на пенсия.

В публикацията са посочени данни от наблюдението на семейните бюджети общо за всички наблюдавани семейства, както и за семействата на основните обществени групи население-работници, служещи и кооперирани селяни.

4. ИЗБОР НА СЕМЕЙСТВАТА

Генералната съвкупност, т.е. основната маса, от която е образувана извадката, представляват всички семейства в страната. При избора на семействата е приложен двустепенен случаен гнездов подбор на териториален принцип. На първата степен са избрани гнездата, а на втората степен – семействата.

Избрани са за наблюдение 2510 семейства от 310 гнезда, разпределени пропорционално по окръзи, в зависимост от общия брой на семействата на територията на окръга. Освен това, в рамките на всеки окръг, избраните за наблюдение семейства са разпределени пропорционално на градски и селски населени места. Подборът както на първата, така и на втората степен, е извършен в ЦСУ с помощта на окръжните отдели "Статистика", чрез които беше събрана необходимата информация.

а/ избор на гнезда

Единица на избора на първата степен е гнездото. Гнездата представляват населени места, части от населените места или групи от няколко малки населени места.

Избирането на гнездата е направено по окръзи и отделно за градските и селските населени места. За тази цел предварително бяха съставени списъци на населените места с данни за броя на семействата във всяко населено място. Освен това големите населени места, с повече от 600 семейства, бяха разпределени на териториални участъци.